

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудні.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліного ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженя. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Русланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

До історії розбиття парламентарної правиці.

(Конець).

«Лише один політик зрозумів з справді високополітичним поглядом, що нам Чехам в нашій боротьбі о право належить дати кріпку підпору, наколи не маємо бути загнані в обструкцію. Се був п. Білінський, в яким ми Чехи багато втратили, коли він усунув ся з польського «Коло». Білінський виробив начерк язи ового закона, для якого мала ціла праця зобовязати ся, щоби тим способом нам Чехам дати поруку, що ціла правиця буде солідарно боронити наших прав. (Начерк сей обнимав загальні постанови для всіх австрійських країв коронних, а відтак подрібні постанови для кожного краю з окрема і містив також справедливі постанови щодо прав руского народу, узглядняючи теперішній культурний поступ Русинів. Ред. Русл.) Але се був п. Яворський, котрий навіть не допустив, щоби «Коло» польське перевело розправу над сим начерком закона. Колиж опісля п. Білінського іменовано генерал-губернатором банку (і вислано его очевидно за впливом п. Яворского в палату панів. Ред. Русл.), мав п. Яворський тепер зовсім свободну руку і віддав ся цілком впливови свого дорадника п. Мадейского. Ще опирали ся прихильні Чехам елементи, особливо В. Дідушицкий, Козловский і Мілевский. Однак напір наших противників був щораз сильніший і безглядніший. Др. Кербер зрозумів се, якби ту станути на добрій стопі з Поляками, а впливові круги перли до рішевя на сторону Німців.

«П. Яворского покликано 12. мая до цісарского двору в Буді на аудієнцію. Наколи-б він — а пізнійше др. Ебенгох у Відні — мали відвагу відповісти так як

гр. Пальфі: «Ваше Величество, члени мого сторонництва є независимі люди!» то зробило би се на володаря, що визначає ся таким рішучо конституційним зміслом, такою інтелігенцією духа і серця і такою любовю справедливости і лагідности, яким є цісар Франц Йосиф, певно глибоке враженє. Однак п. Яворський не мав такої мужної відваги, як гр. Пальфі, о котрого безуслівній вірности і преданности для династії не можна сумнівати ся. П. Яворський належить до тих натур, про котрих в Шекспірівскім «Королю Івані» сказано, що они вже саму міну монарха уважають строгим приказом. П. Яворський вернув отже до Відня з міцною постановою, щоби розбити парламентарну більшість. І він перевів сей замір і був би его перевів, наколи-б ческі послы навіть були залишили обструкцію. Він бо бажав за всяку ціну розірвати спілку з Чехами. Се виявив один з его повірників в якійсь слабій хвилі в «Czas-і». Під сьвіжим враженєм подій з 8. червня писав визначний політик «Коло» — імовірно Давид Арбагамович — оправданє для Czas-у, а в тім оправданю вирвали ся слідуєчі слова, які є мимовільним признанєм: »Меньше є відомо се, що мимо обструкції вели ся безнастанно переговори між Німцями і Чехами в кульорах, а се муїло робити таке враженє, що Чехи бажали би удержати більшість лише в тій цілі, щоби в тих переговорах осягнути лїпші услїва замирєня. Панове Яворський і Дідушицкий зрозуміли отже, яку велику одвічальність беруть они на себе, наколи-б они стягнули на себе докір, наколи-б їм зовсім не розходило ся о уздоровленє парламенту і коли-б они на слїпо віддали польське «Коло» на услуги ческої справи».

«Що Чехи уживали більшість до того, аби осягнути лїпші услїва замирєня, се було причиною, для якої они остали ся в

більшости, і се навіть та більшість, а іменно Поляки, їм признали. Чехи поступали отже в дусі правиці, а не против неї. А коли Чехи ще в останній критичній хвилі навязали переговори з Німцями, то сим заявили они, що хотять довести до уздоровленя парламенту. Колиж п. Яворскому дійсно залежало на уздоровленю парламенту, то він повинен був лише піддержувати змаганє Чехів. Але позаяк він по признаню польского політика в «Czas-і» зробив як-раз противне, отже се доказує наглядно, що п. Яворський мимо частого заклинаня на свою посередничу ролю, добачав в можливім зближеню між Чехами і Німцями небезпечність, яку він скоро усунув, проголосивши самовільно парламентарну більшість розвязаною і тим загородив Чехам мирний вихід. Наколи отже польські дневники голосять, що ми Чехи приперли п. Яворского до рішеня, яке він перевів в користь наших противників, то сему перечить автентичним способом »визначний політик« в «Czas-і». Було-б отже щирійше, коли-б схотіли признати, що п. Яворський ділав під впливом vis major, і що тепер польська опінія муїть его поступок задля традиційної польської солідарности покривати. Се було би для нас зрозуміле і ми думаємо, що при всім тім Поляки не мають причини збільшати ще огірченя серед Чехів, бо і они повинні се тямити, що не всі стежки повинні би бути до пснової стрічи засипані. (П. Яворський висловив ся недавно, що ніколи вже не зійдуть ся Поляки з Чехами Ред. Русл.)

До ситуації.

З Відня доносять нам, що посередництво між Чехами а правительством обняв міністер др. Резек. В минулий вторник (26. червня) конферував др. Резек у Відні з д-ром Крамажом (ко-

2

НАГУЛА.

(Сільський образок. Написав о. Ф. Мешко).

(Далі).

Хотя непроворний, але розумував, що він не потрібний на сьвітї, що є для дому прикрим тягарем, котрого не можуть позбутися, що є товариною, котру використовують, котрої не навидять...

Ніколи не найшов любови, ніколи товариства, ніколи співчутя...

Сліпцем блукав в незнайї, далекій околиці по тім сьвітї, що був для нього чужим; і він був для сьвіта чужим, далеким, не для нього сотвореним, мов припадково до нього приблукав ся.. Без доброї опіки, без визначеної цілі ступав по стежці життя, котре стільки понимав, скільки розумів свою безрадність, свою холодну і тяжку самоту, смертельний біль свого ще молодого серця.

Так минали йому літа в однаковій біді і смутку...

* * *

Яцкови добігав двацятий рік.

Тоді лучило ся одного дня, що пастушки привнесли з собою в лїс на пасовиско тютюн

і люльку. Яцко, хотя був уже старший, все ще пас товар.

Розложили велику ватру. Огонь горів високо. Хлопці сиділи дококола — а люлька колесом йшла від одного до другого.

Але Яцкови не дали.

І він горячо бажав трошки собі попикати. Попросив люльочки.

Хлопці голосно реготали ся...

— Чуєте, нагула любить також курити!

— Яцю, тобі зашкодить!

— Ти ще за молодий, Яцку! Як будеш трохи старший і розумнійший — а перед всім муїши бути розумнійший — тоді будеш курити...

— Ще буде з нього більший нагула, якби курив! Та і для нас буде кривда!

Яцко мовчав і глядів з укуса, як хлопці смачно і солодко пикали...

Від тоді тютюн і люлька не зійшли йому ні з гадки ні з мисли.

Цїлим серцем затужив за люлькою; його думки кружляли коло тютюну і люльки. Добачав від тепер в своїому житю якийсь напрям і призначіне. В серці почув неначе удар нової жили, незнане жерело гадок і бажань — жерело, що досіль було закрите твердою, ледяною шкірою, а через ню не міг продерти ся жаден промінь, що огрів би його пусте житє. Се немов

по довгій ночі почало свитати в його серці, оно горячо бажало і тужило за чимсь, без чого, здавалось йому, не може жити...

Туга за люлькою і тютюном стала ся поволи цілею його життя. Дивна ціл — а таки се була одинока, около котрої обертала ся його дрозжача душа і неспокойне серце.

Але гроші, гроші, — з відки дістане грошей?

Думав, роздумував...

Так от, на своє нещастє, пригадав собі Яцко, що бачив, як його господар Іван складав гроші в малий перескринок, а ключ ховав в сьвяточну одежу.

В його серці зродила ся гадка присвоїти собі потайки Іванові гроші.

Задрожав на таку думку, перестрашив ся. Та не довго — він почав годити ся на се, що має навіть справедливе право до того гроша. О чім ніколи і не подумав, тепер невимовно порушило ся в глибині серця, двиглось, як двигає ся під вечір прозористий туман осінньої мраки з глибоких ярів. Згодом улягав своєї думці, котрої ніколи не знав. Прийшов до пізнаня, згідного з його переконанєм, що усі слуги в селі дістають крім доброго удержаня і одїня ще і деякий грїш. А він — Яцко — не одержав ніколи від Івана ані десятиака, не то якій риньцак. Він же

трий виїхав до Криму), д-ром Зачком з Мора-ви і міністром справедливости Спенс-Боденом. Успособлене проти Чехів в правительственных кругах не є неприязне. Противно. Др. Кербер рад би найти *modus vivendi* і заворожити чеську обструкцію, хоч лівця сего не бажає, а рада би між Чехами а правительством широкий провал ще розширити. Др. Кербер не віде зі становища посередника і «австрійського» міністра. Він не хоче підлягти верховодам німецьким з лівці, і з відси походять ті острі напади на него в деяких органах лівці, іменно зі сторо-ни гр. Штірка і Шенериянів. З другого боку можна замітити, що чеські послы не так то дуже остро і непримиримо промовляють на зборах виборців, як дехто надіяв ся по обструкції їх в парламенті. Чехи, хоч не всі, отверезились і зрозуміли, що непримиримість їх вийшла би лише в хосен німецького абсолютизму, бо другого виходу в теперішній ситуації не було би. Дописуватель ваш мав нагоду широко говорити на сю тему з д-ром Резеком, Крамажом, Зачком і другими чеськими послами і пересвідчив ся, що провідні мужі молодческого клубу не купані в горячій воді, а раді би також з своєї сторони зробити все, щоби лише парламентарну машину рушити з місця. На голоси чеської праси не треба класти великої ваги. Праса жияє острым тоном. Острійший тон заганяє їм більше передплатників. На яких увлівах Чехи готові залишити свою обструкцію і в який спосіб правительсто поладнає їх оправдані жаданя, про се годі прилюдно говорити з огляду на дневникарство, котре найлучші наміри убиває в зароді несправедливою критикою і закулісовими інтригами.

Взагалі, можна надіяти ся, що правитель-ство доведе до порозуміння між Чехами а Німцями. Справа Чехів не зле стоїть.

Рівнож не треба вірити в ті трівожні вісти, які несуть ся поū дневниках ненаситної лівці. Правительство робить так, щоби всякі октройованя були злишні.

Присяга архикн. Франца Фердинанда.

Вчера о год. 12. в полудне відбуло ся в Бургу торжественне зложене присяги архикн. Франца Фердинанда. Перед назначеним часом зібрали ся в головнім апартаменті всі архикнязі, а в сали тайних радників о. кардинал Груша, тайні радники, спільні міністри, австрійські та угорські міністри і ин. Маршалок двора гр. Ліхтенштайн повідомив цісаря, що все приготоване і цісар прибув в окруженю архикнязів до сали тайних радників та засів тут на престолі під бальдахимом. По правій руці цісаря станув архикн. Франц Фердинанд, коло него его великий охмістр гр. Ностріц, а по лівій стороні ці-

мусить робити, трудити ся і гарювати, як ніхто иньший в цілім селі! А деж відповідна йому платня, де справедливість? Чи ж подоче правду, чи сповнить що злого, коли возьме собі сам, що чейже йому належить ся?...

З дня на день думав об тім, а серед безсонних ночій потапав в тій гадці...

Постановлене його видавало ся все і все більше справедливим; ціль не без підстави стала ясною і ще яснійшим спосіб, котрим міг ціль осягнути, одержати свою нагороду, здійснити свої пожадані мрії...

Одного пополудня, коли власне нікого не було дома, пошукав в одежі за ключем. Отворив перескринок і витягнув зі шкіряного капчука два золотих.

Скоренько і старанно зачинив переділок, а ключ положив в своє місце...

Золоті завинув в кусень шмати і сховав в своїй постелі в хліві, де стояли корови.

В неділю по Службі Божій купив собі люльку і тютюн.

* * *
Іван запотрібував грошей.

На нещасте довідали ся скоро, що Яць купив собі в неділю люльку і тютюн, а при тім міняв золотого.

Без сумніву підозрівали «нагулу», а Іван почав слідити річ.

(Далі буде).

саря заняли місце архикнязі. Перед престолом, на середині сали станули гр. Голуховский, о. кардинал Груша і міністерияльний радник Шульц в характері державного нотаря.

Цісар висказав промову, в якій зазначив, що зібрав коло себе членів свого дому, тайних радників і міністрів, бо має збути ся важний акт для держави і династії. Его ціс. і кор. Високість архикн. Франц Фердинанд, ідучи за голосом серця, просив о призвіл на вінчане з графянкою Софією Хотеківною. З привязаня до коханого братанича цісар уділив позволене, однак перед тим архикн. Фр. Фердинанд зложить заяву і зміцнить єї присягою, що те супруже буде уважати морганатичним і ані для своєї жени, ані для своїх дітий не буде домагав ся прав, злучених з супружем рівнорядного роду. Цісар промовляв в дуже сердечнім тоні.

Відтак гр. Голуховский відчитав дотичний документ. По відчитаню заяв слово архикн. Франц Фердинанд, заявляючи, що він вповні сьвідомий ваги сеї декларації і зобовязує ся ані не відкликувати єї, ані не пробувати нічо такого, що могло би ослабити єї. Опісля архикн. Франц Фердинанд повторив роту присяги за о. кардиналом Грушою і приступив до стола для підписаня відчитаного документу в німецькім і угорскім язичі, а також роту присяги. Нотар державний положив печать під підписом архикнязя і документ передав для перехованя до державного архіву. Сей цікавий документ гласить:

«Ми архикнязь Франц Фердинанд Кароль Людвик Мария Австрия-Есте і т. д. заявляємо, що нашою сильною і добре роздуманю постановою є, злучити ся супружим узлом з уродженою пляхотно графянкою Софією Марією Йосифиною Альбіною Хотеківною з Хоткова і Вагнина, дамою високого шляхоцкого закона «Звїздистого Хреста», донькою бл. п. тайного радника і шамбеляна его цісарского і королівского апостольского Величества, Богуслава гр. Хотека з Хоткова і Вагнина і его рівнож в Бозі покійної жени Вільгельміни, уродженої графянки Киньської з Вегіни і Петав, палатної дами. В сій цілі, перестерігаючи від давна істнуючої традиції в архикняжім домі та обовязуючих нас законів, ми просили о призволене его цісарского і королівского апостольского Величества, цісаря і короля Франца Йосифа I, нашого достойного стрія, як найдостойнішого начальника дому.

«Его цісарске Величество зволило уділити нам свій призвіл, даючи сим поновний доказ своєї найласкавішої та найприхильнійшої приклонности до нас; заким однак приступимо до заключеня супружя, чуємо зневоленями себе, покликуючи ся на више згадані домові закони нашого найдостойнішого дому, котрих приписи ми тепер і особливо з огляду на теперішнє проєктоване нами супруже, ще раз в цілій основі признаємо і приймаємо обовязуючими для нас — ствердити, що наше супруже з графянкою Софією Хотеківною не є рівним супружем (ebenbürtig), лише морганатичним і оно таким має уважати ся тепер і по всі часи. З сеї причини ані нашій пані жені, ані з Божої ласки очікуванім дітям, ані їх потомкам не належать ся, ані они не можуть домагати ся жадних прав, ані почестий, ані титулів, ані ознак, ані привилеїв і т. д., які належать ся женам та дітям рівних супружий.

«В особенности признаємо і заявляємо ще раз з натиском, що нашим дітям, очікуванім з повисшого супружя, ані їх потомкам, позаяк не суть членами найвисшого дому, не прислугує право до наслідства престолоа в королівствах і краях, репрезентованих в раді державній, а тому також в дуєї арт. I і II закона з 1723. р. в краях угорської корони сї потомки не мають права наслідства престолоа. Обовязуємо ся нашим словом, що теперішня заява, якої значія і великої досяглости ми вповні сьвідомі, буде обовязувати на всі часи рівно нас, як і нашу подругу, а неменьше наші діти, очікувані з сего супружя та їх потомків, і що ніколи не зважимо ся відкликати нашу теперішню заяву, ані нічо такого підприємяти, що стреміло би до ослабленя або знесеня обовязуючої сили нашої декларації.

«Сю теперішню заяву в двох рівнозвучних

примірниках уложеноу, ми підписали і заосмотрили нашою архикняжою печаткою.

Дане у Відні 28. червня 1900.»

З країни нужди та здирства.

З Косівського.

Справки Шерфів: а) Йойни.

III.

Йойна Шерф, хоть *pejazdem jezdzi* і *piechota* nie *chodzi* jak *te uczone łapserdaki*, то проте «тягне до ліса...» *hyndlowacz iz woskobojnem*. При всяких гешефтах держить він горівку в опечатаних фляшках — для парубків «легінів» голловно таких, котрі вітцівської погрози не боять ся. Межи гуляками-легінами сподобалась Йойні Шерф особливо марнотратність Козми Погарнека з Яблонці буков. і він надавав єму горівки в фляшках на 30 зр., так принаймії почислив, а властива вартість того «нектару» Шерфівского може була 5 зр.

Коли Козма Погарнек «став на газду» (оженився), не спішивсь він Йойні Шерф тих 30 зр. віддавати, бо «не за один раз напивем, не за один раз му ти віддавати», тож *Joś Bregger* (той самий, що перебравсь за комісара, щоби пострахом ліцитації вимогти на гуцулови Павлови Павучек продаж полонини Саяямонови Шерф, братови Йойни, а котрого то Йося Бреґера тай Саяямона Шерф ц. к. суд в Путилові оправдав, здавсь не одну таку прислугу мусів той Йось Бреґер родині Шерфів зробити, а тепер по оправданю розвинє ще дужче свої спосібности!) намавляє Козму Погарнека, щоби позичив у Йойни Шерфа 120 зр. на «шлюндні» (*Schuld-schein*) тай «збудеш си клопоту і у Йойни і у мене». Найпевнійше, що Йойна Шерф і Йось Бреґер були у змові, а Козма Погарнек мусить мати десь такий ґрунт, на котрий Йойна Шерф вже від давна зуби закусив. Козма Погарнек пристав позичити гроші і пішов до нотаря в Путилові зробити з Йойною Шерф скрипт довжний на 120 зр. Було се в марті 1899. Коли Йойна Шерф мав вже скрипт довжний в руках, відшиб собі зараз 30 зр. за горівку, 10 зр. за процент (з горі!), 10 зр. подав нотареві за списане скрипту довжного, 40 зр. взяв Йось Бреґер за довг, 2 зр. заплатив сьвідкам до скрипту, а решту (всего 28 зр.), взяв собі Козма Погарнек.

Коли я провідав про сей гешефт, післав я 15. марта с. р. Козму Погарнека до «авдієнції» у начальника судового в Путилові, щоби зробити з сего справу карну, але начальник судовий мав *гуцулови* сказати, що «продай кавалок ґрунту і збудь ся жиди» зн. *викупи такий „бездоганний“ скрипт довжний у Йойни Шерфа*. Що Козма Погарнек був у начальника судового, доводить візване, яке начальник судовий дав в справі Козми Погарнека на его руки для *Aron Tischman* на 22. марта с. р. До річи буде сказати, що той *Aron Tischman* і в третині не скривдив Козму Погарнека так, як Йойна Шерф, але не дармо сказано «*чимлі переботь ся кризь навутине, а мужи мусять гинути!*» Сьміх і зльози...

З політичного поля.

Акція санації краєвих бюджетів порішена щасливо. Міністер скарбу др. Бен-Баверк в порозуміню з краєвими маршалками відступив в користь коронних країв частину доходу з горівчаного податку. Іменної буде сей податок підвищений о 20 сотиків на літрі спиритусу і ся надвижка піде в міру консумції в краю в користь краєвого фонду. Дохід з сеї підвишки прелімінує правительство на 19·2 мільонів корон. Галичина одержала би річно з того до 5 мільонів корон. Позаяк Країна, Каринтия і Стирия побирають вже дещо з сего податку (они давнійше вже підвищили додаток краєвий від спиритусу), то правительство покрие недобір в сих трех краях в сумі 400.000 кор. з центрального скарбу.

Др. Зачек станув 25. червня перед своїми виборцями в Костині і сказав між иньшим: Домаганя наші оперті на повній рівноправности. Виходячи з сего становища, ми не могли прийняти язикові предложеня д-ра Кербера. Що правця розпала ся, се не дивота. Правиця не мала відваги і сили (і доброї волі. Прим. Ред.), щоби рішучо і консеквентно перевести свою програму. Коли 17. жовтня 1899. р. гр. Клярі

зніс чеські язикові розпорядження, правниця була бездільною. Она не станула в обороні Чехів, отже зрєкла ся тим самим і виконання своєї програми. Вже тоді можна замітити несприятельськість Поляків і католицьких людювців. Отже не Чехи розбили правницю, а она сама розлетілася. Ми розуміємо, що застою в парламенті наносить краям і державі значні шкоди, але національні права нам також дорогоцінні. До своїх прав ми прийдемо і без помочи Поляків та Катрайна. Ми не жадаємо ласки, а добиваємось лише справедливости. Чеський нарід опре ся на будуче лише на власні сили.

Рівночасно з Зачком говорив антисеміт др. Гесман на зборах в колишнім Нишборку (Кльостернайбург, де кн. Роман обороняв ся перед Отокарем). Він сказав: Правдивий Австриєць може лише з жалем дивити ся на все, що діє ся в Австрії. Австрійські правительства пішли хибною дорогою, а за ними і багато послів. В Австрії треба числити ся з поодинокими народами. Патріоти мусять подати собі руки і усунути від керми всякі радикальні елементи, що ширять ненависть і трудять ся над падєвєм Австрії.

В Церковці промовляв 24. червня словінський посол Грегорец. Зазначивши кривди, які терплять полудневі Славяни від Італійців і Німців (націоналів), спонукав пос. Грегорец одноступну резолюцію виборців, котра каже, що заведене державної німецької мови в Австрії Словінці будуть уважати яко casus belli.

Рівночасно відбули ся збори Словінців в Марбургу (в полудневій Стирії), де промовляли Берке і Зічка з двома соймовими послами. І там запала подібна ухвала.

Др. Катрайн, що заходив ся (широ чи неширо?) над примирєнем тирольських Італійців з Німцями, а в парламенті розбив своєю загоностістю і політикою паш обєв правницю, дожив того, що італійські послы на зборах в Триденті (25. червня) ухвалили явити ся в тирольським соїмі і розвести там обструкцію, щоб зневолити Німців до признання автономії полудневому Тиролеви. Доси вели тирольські Італійці обстинєнційну політику.

Новинки.

— **Календар.** В суботу: гр.-кат. Мануїла муч.; рим.-кат. Зг. св. Павла. В неділю: гр.-кат. Маркилія; рим.-кат. Теобальда.

— **Кандидатами** на владиці престолы після «Slow-a Polsk-oro» суть: на лат. архиепископство львівське: кс. інфулат Заблоцкий і кс. проф. др. Більчевский; на єпископство в Перемишлі: кс. єпископ-суфраган Пельчар; а в Тарнові: кс. канонік проф. др. Станіслав Спіє, кс. др. Володислав Хотковский і кс. кан. др. Жигмонт Ленкевич.

Оломунєцка часопись «Našinec», а за нею иньші чеські часописи доносять, що лат. архиепископом львівським заіменовано вже оломунєцкого каноніка кс. гр. Потулицького.

— **Похід з серенадою.** В честь наближаючої ся 70. річниці уродин цїсаря відбув ся вчєра вечером на подвірю шинбрунського замку величавий похід, який устроїли товариства: стрілецькі, військових ветеранів, огневої сторожи і т. и. При поході співав долішно-австрійський союз співаків в числі 4.600 осіб. В маніфєстації взяло участь звиж 25.000 Відєнців.

— **В Єрусалимі** відбув ся недавно торжєственний вїзд новоіменованого «кустоша Сьвятої Землі» (Custod. d. T-ga Sancta). На сей високий уряд іменував Папа Францішканина о. Фр. Гїямїні. Нового кустоша в брамі єрусалимської церкви привитало сьвященство та сьвітські власти з французським консулом як представителем держави, котрий Папа поручив спеціальну опіку над християнами на Сході. — Французський консуль в Єрусалимі носить титул «віцєкустоша Сьвятої Землі». Кустошом є все іменованый монах Францішканин.

— **Іспит зрілости** в І. гімназії в Перемишлі здали: Йосиф Аксель, Станіслав Батицкий (з відзн.), Казимир Бляєр, Северин Боднар, Франц Боярський, Іван Черлюнчакєвич, Йосиф Гросфельд, Хаїм Гамершмїд, Осип Лєховський (з відзн.), Маєр Левєнталь, Олекса Маляркевич, Омєлян Манастирський, Михайло Мазуркевич, Тадей Моссоци, Іван Мілер, Пінкас Нєхелєс, Казимир Пайонк, Казимир Петияк (з відзн.), Лев Плєскач (з відзн.), Володимир Провінський (з відзн.), Маєр Шєхтер, Абрагам Шнєєбаєв, Ліпє Шор, Франц Сєрженга, Микола Сікора, Адам Скаржинський, Олексаєдер Славський (з відзн.), Марія Штамплє, Омєлян Штонпор (з відзн.), Станіслав Шамусік, Олексаєдер Ульм, Володислав Відух і Йосиф Мізєс приватист.

— **Атєнтат на цїсаря Вільгельма.** В Берліні розпущено оноді поголоску, що в Кєлі убито цїсаря. Вість ся з'єлектризувала цїле населєне столиці, а найгірше вплинула на біржу. Переполох, який настав на біржі, не притих, аж поки сам президент поліції не заперечив особисто, що поголоска ся є неправдива. Єї жєрєло находило ся в Бернбурзі. Один зєєр закартував і написав на телеграфічнім блянкеті вість про смерть цїсаря з тим додатком, що князь Генрик обняв регєндію. Зєєр показав записаний блянкет своїм знакомим, а від них дістала ся вість до Берліна.

— **Смерть Муравєва.** Італійські дєвєники подають вість, що Муравєв, російський міністер заграничної політики, не помер природною смертю, але застрілив ся по острій сцисії з царєм в китайській справі. Таку смерть мотивують сям, що на чолі помершого находить ся рана, яка має походити від кулі. Що се вїдуманє, то не улягає сумнівови так само, як і ся вість, що Муравєвови подапо з кавою отрую. Россия, де є на порядку дєвєнім неприродні смерти, не має причини укривати, якою смертю помер один з членів єї суспільности.

— **Вісти про Андреа.** З Берліна доносять, що данський дєвєник «Nordbotten Courier» одержав з Варди телеграму написану по фінляндєски, в якій містили ся лише сї два слова: «Андрє уратований». Берлінський «Local Anzeiger» сумніває ся, чи ся вість є правдива, бо доси вжє неодна телеграма доносила про Андреа, що він вертає, а мимо сєго єго ще нема.

— **Хіни чи Китай?** На се питанє дає «Народна часопись» таку відповідь: Звідки взялась назва Хіна? Хінці самі називають свій край «Чінг-квє-т. в. держава середини землі», або «Таїчінг-квє-т. в. держава великих правєдників» (нині чи не відповідійше — «великого кулака»?); Рідше називають они свій край Чунг-гева («цвїт осєредка») і Тієн-гія («підніжок неба»). Славний вєнєцианський подорожник Марко Польо (1256—1323) називав сєй край «Катай» від туранського племені Кітанів або Катанів, з котрими він насамперед познакомив ся. Чи Россияни уживають назви «Китай» від Марка Поля, чи диятого, що они ближші до Кітанів або Катанів, се вжє річ байдужа, але они називають Хіну Китаєм, звідки пішло і слово «китайка» (шовкова материя; тепєр часом називають навіть на просту «крайку»). Від коли Европєйці винайшли дорогу до Хіни морєм, вїїшла в уживанє в цїлім сьвітї з вїїмкою Россії назва взята від одной з полудневих провінцій Шан-сі або Чін-сі. Від Французів, котрі пишуть Chine, а читають Шін, пішла через злє читанє назва Хіна (у Поляків в множині — Хіни). Ідучи диятого за більшостію, було би правильійше казати і писати «Хіна», або як кажуть і пишуть Чехи — «Чіна». — Назва ростины, з котрої робить ся лїк хініна, тут ні причім, бо ся назва пішла від хибного читаня імени Chinchon (гр. Чінчон віцє-король в Перу, котрого жінка 1638 р. вилїчила ся від пропасниці корою ростины, що росла лиш в полудневій Америці).

— **Іспит зрілости** в учительській семинарії в Коросні здали: Ів. Дєлімат (з відзн.), Йос. Грєца, Мих. Льорєнс, Фр. Любовємський, Фєд. Поломєський, Мар. Радванський, Ів. Рихлицький, Мих. Сидор, Ів. Сільберт (з відзн.), Чєсл. Сметана, Вал. Станєк, Ів. Студинський, Йос. Шарєк, Мих. Шугєр, Фр. Шурмяк (з відзн.), Мих. Уклєя; 4 учєники дістали поправку з одного предмету; екєтерністи і екєтерністки: Волод. Сосвинський, Марія Лоница, Анна Сметанівна, Стан. Стасівєка, Мар. Стопиньєка і Елеонора Фєлєківна; поправку дістали 5, а прочих рєпробовано на рік.

— **Спирітизм а дїйсність.** На парискім передмістї св. Мартина жив богатий капіталїст Лєроа, котрий цїлий свій час посьвячував студиям спирітизму та зносинам з духами при помочи лїтаючих та пукаючих стиликів, в що пан Лєроа сьвято вірив. Від якогось часу майже що дия одержував він безіменні листи з кабалістичними знаками та з жадаєм видачи більшої грошевої квоти. Приятелі п. Лєроа порадили єму передати вєї листи поліції, на що він з боязнєю згодив ся. Однакож того самого дия вечером впали до єго кімнати якєсь два перебрані за чортів злодії та в імені Бєльзєбуба зажадали від него 10.000 франків. П. Лєроа не надумуючись, видав їм гроші, а другого дия за радою приятелів донїє про се поліції. Она в короткім часі вислїдила злодіїв та перєсвїдчила п. Лєроа, що нема ніяких духів.

— **Конкурс на стипєндію** з фонду ім. Франц Йосифа і Єлїсавєти в квоті 600 корон річно на 1900/1 шкільний рік для студєнтів львівського університєту оголосує «Wiener Ztg.» (ч. 146). Поданя можна вносити до дия 31. л. липня с. р.

— **Дрібні вісти.** В Сяноку запєдувало 7 осіб на шкарлатину. — Намієнництво видало обїянк до старостів Галиччини, в якїм забороняє ся продавати в аптиках т. зв. средство проти недокровности «D. Williams Puikrillen». — Російський консулат у Львові замкнув на 6 днів свою канцєлярню пашпортову. Хто би хотїв відимувати пашпорт, мусить єго посилати до Відня. — Приватного доцєнта д-ра Марцєльєго Хлїмтача

на львівським університєті іменував цїсар надзвичайним профєсором. — Міністер просьвіти затвердив д-ра Михайла Сєдлєцкоєго, як доцєнта зоології на Ягайлєвським університєті в Кракові.

Посмертна оповідка.

О. Ізидор Єзерський, ц. к. профєсор релігії при гімназії в Золочєві упокоїв ся після довгої грудної недуги в неділю дия 24. с. м. в 53. році жия, а 29. році сьвященства. Покійник служив від 27 літ катєхитом при гімназії в Золочєві і викохав численні ряди патріотичної, рускої мольдїжи. Крім релігії подавав покійний науку руского язика у висших клясах і в сїм напрямі прислужив ся немало для зацїплєня в молодих поколїнях любови до своєї мови і лїтератури, любови, опертої на основнім знаню своєї словєности. Крім сєго покійник брав живу участь в публичнім житю і був довголїтним головою золочівської філії «Просьвіти». Зможєний недугою і родинними нещастями в послїдних часах відтягнув ся був у домашню затиш, однак не перєстав трудити ся до послїдної хвилини жия, переводячи гарною мовою твори з німецької та польської лїтератури. Сї перєводи друкували ся в Бібліотєці «Дїла» та в фєйлетонах «Руслана». Не можна поминути і сєго, що крім такої праці і слабоєго здоровля, покійний трудив ся ще щиро при золочівській парохії як невтомиий сповідник і визначний проповідник. Золочів понїє велику страту, чоє доказом став величавий похорон, який відбув ся в втєрок с. т. Звиш 20 кондеканальних сьвящєників стало до асєсти, а вся золочівєка інтєлїгенция, урядники, учительське тіло, учєники цїлої гімназії і товпи народа провадили домовину на місє сєпочинку. В церкві промовив о. Дудикєвич, а над гробом виголосив трєгаючу річ о. пос. Таньчєвич. Покійний осиротив жєну і трєє незабєзпєчених дїтий. Земля єму пером і вїчна єму память!

Тєофіль Михайло Костєцкий, комісар правительства в Жупанци у Босні, син о. декана Костєцкоєго з Чернівців, помер по короткій недузї в Босні 25. с. м., в 32-ім році жия. В. є. п.!

Телеграми.

Відєнь, 29. червня. «Wiener Ztg.» оголосує цїсарське розпорядженє, яким уповажнює ся правительство на основі §. 14 до дальшого побору попатків і покритя державних видатків аж по коєньє грудня 1900 р. Розпорядженє уповажнює міністра скарбу затягнути в разї потреби на покритє видатків, сполучєних з найпильнїшими інвєстициями, позачки в висотї 50 мільонів корон. Дальше оголосує «Wiener Ztg.» цїсарське письмо до президента міністрів, в якім означує розмір квоти, якою обї стєрони держави мають причияти ся до покритя спільних видатків: для Австрії 66⁴⁶/₁₀₀%, а для Угорщини 33³⁴/₁₀₀%.

Бєрлін, 29. червня. Вість, потвєрджєна урядово, що адмірал Сєймур прибув до Тїєнтсїну, та привіз зі собою європєйських послів, викликала ту велике вдоволенє.

Рим, 29. червня. Палата послів вибрала президентом пос. Віллія 304 голосами. Порожних картєк віддано 79.

Пєтєрбург, 29. червня. В тутєшних добре поінформованих кругах думають, що постійне заіменованє наслїдника Муравєва не так скоро наступить.

Пєтєрбург, 29. червня. Китайська справа викликала дуже прикрє вражєнє на царєскім дворі. В Пєтєрбурзі надїяно ся загально, що китайська цїсарєва находить ся під впливом Россії, та що Россия має домінуючє становиско в Пєкіні. Тимчасом показало ся, що Россия по просту отуманєно. Перед смертю Муравєва висказав ся цар в сєй спосіб до него: «Здає ся, що в Пєкіні приспали нашу справу».

Кандидат IV. року учительської Семінарії пошукує на час вакацій лекції на провінцію. Ближні зголошеня під адресою І. Мавєський—Львів, ул. Копєрника 16 (партер) (5—5)

Помимо що вовна і розгар подорожи о 30% — продає поки старчить, ковдри і матраци по давних низьких цїнах лише спеціальна робітня і магазин постєли
27—30 **ЙОСИФ ШУСТЕР**
Львів, Копєрника ч. 5. Цїнники даром.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.		посп.	особ.		
	приходить о годині			відходить о годині		
1-35	6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	2-55	6:25	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова		6:30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	6:46	з Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. вк.		6:43	» » » дв. Підзамче	
	7:45	з Янова		6:35	до Станиславова, Підвисокого, Потутор	
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа
	8:00	» » » на дв. головний		2:55	9:00	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)
	8:05	з Лавочного (Пешту) Калуща, Стрия		9:15	до Янова	
	8:15	з Сокаля, Рави рускої		9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.	
	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.		9:42	» » » дв. гол.	
	11:45	з Ядослава і Любачова		9:55	до Чернівців, Станиславова	
	11:55	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)		10:20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова	
	12:55	з Янова		1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в не- дїлі і свята	
1:15	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	2:15	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в недїлі і свята			
2:20	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.	3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.			
5:17	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:15	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.			
2:35	» » » на дв. голов.	3:26	до Брухович шод. від 1. мая до 16. вер			
5:45	з Кракова	3:30	до Ряшева, Хирова, Любачова			
1:45	з Чернівців, Іцкан					
5:55	з Сокаля, Белзця і Любачова					
6:00						
Ніч						
8-40 2-31 12-20	7:24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	2-51	6:10	до Станиславова	
	8:28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)		6:13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марца 1901 щоденно	
	8:50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.		12:40	6:30	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	9:23	з Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.		6:50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуща	
	9:45	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова		7:10	до Тернополя дворець головний	
	10:00	з Чернівців, Букарешту, Гусятин, Потутор		7:33	» » » дворець Підзамче	
	10:15	з Лавочного (Пешту) Хирова		7:25	до Сокаля і Рави рускої	
	10:12	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		7:48	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)	
	10:30	» » » на дв. голов.		9:12	до Янова від 1. мая до 15. вересня	
	12:05	зі Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.		10:40	до Чернівців і Іцкан	
	3:12	з Підволочиск на дворець Підзамче		10:50	до Кракова, Відня, Варшави	
	3:35	» » » на дворець головний		11:00	до Підволочиск, Бродів дв. голов. » » » дв. Підз.	
		11:25	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора			
		4:45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.			

ЗАМІТКА: Гога нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європей-
ського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких
ч. 5) удїляє пояснень в справахже лїзничих, продає білети всякого рода і розклади їзди.

За певну і добру льокацію
поручаємо

- 4 1/2 % листи гіпотечні
- 4 % листи гіпотечні коронови
- 5 % листи гіпотечні преміовані
- 4 % листи товариства кредито-
вого земского
- 4 1/2 % листи Банку краєвого
- 5 % облігації Банку краєвого
- 4 % позичку краєву
- 4 % облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо
по найточнійшій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ
Гіпотечного

ПЛАШІВСКА
парова фабрика
дахівок і цегол

Стоваришене зареєстр. з ограниченою порукою,
Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
поручає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;
рурки дренаві різної величини.

**Доставу дахівок обіймає для виго-
ди П. Т. разом з критем.**

Цінники і прібки висилає даром.
Упрашає о численні замовленя

19—20 **Заряд.**

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень
„ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне,
припоручене Всч. Духовенству і всім вірним
Впресов. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариатам** всіх
трех епархій, обезпечає будинки, уряджене дома-
шне, скот, господарскі зваради, збіже в зерні і со-
ломі, сіно в стогах і будинках **против шкід огневих.**

Стан фондів гваранційних з днем 31-го груд-
ня 1899 виносить:

Фонд резервовий	245.814 кор. 52 сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480 " "	
" спеціальна	1.684 " 80 "	
Фонд основний	72.000 " "	
" емеритальний	18.166 " 60 "	

Тарифи «Днѣстра» дуже умірковані, услія
обезпечень кори тні, а шкоди ліквідують ся без-
проволочно. До кінца 1899 року виносили випла-
чені шкоди 1,669,565 кор. 38 сот. Поліси «Днѣстра»
приймає **Банк краєвий і Каса ощадности** у Львові,
Коломиї, Самборі, Долині, Святині, Городенці, Те-
ребовлі і Заліцках при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Днѣ-
стеръ» в **Товаристві взаїмних обезпечень**
в Кракові, котре дає найкористнійші услія,
представляє своїми фондами найбільшу гва-
ранцію і видає поліси і квїти в рускїм язичі.
Зголошеня о удїленє аґенцій в окрестностях, де не-
ма близько аґентів «Днѣстра», **приймає ся.**
«Днѣстеръ» виплатив аґентам по конець 1899 р.
провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч 10. (дім «Просьвіти».)

Товариство взаїмного кредиту
„ДНѢСТЕРЪ“

стоваришене з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

удїляє позички за оплатою 5 1/2 % і 1 % додатку на кошта
адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500
корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабу-
ляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій
місци, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Святиеники, не
посїдаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручи-
телів предложити єше полісу житеву; обезпечитись можна
через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кра-
кові після всяких можливих комбінацій.

Згадаве Товариство приймає вкладки до опроцентованя від
членів і третих осіб по 4 %.

— Удїл членський виносить 50 кор., вписове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член
обезпечений в «Днѣстеръ».

Інформації удїляє Дирекція листовно або аґенти Товариства
взаїмних обезпечень «Днѣстеръ».

Всілякі
КУПОНИ
ВИЛЬСОВАНІ
цінні папери
виплачує без потрученя
провізії або коштів
Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.